

Hyssop (*Hyssopus officinalis*)

Bij het zien van deze plantennaam zullen er onder ons zijn die denken 'Hé, die ken ik ook uit de Bijbel'. Laten we daarom beginnen met een mogelijk misverstand uit de weg te ruimen. Onze bijenplant Hyssop is niet de hysop, die op verschillende plaatsen in de Bijbel wordt genoemd, want de plant kwam niet voor in het Palestina van de Bijbel.

Grote familie

Hyssop is een lid van de Lipbloemenfamilie (Lamiaceae). Een grote familie met ongeveer 3500 soorten, ondergebracht in 180 geslachten. Algemeen wordt de familie wel beschouwd als een van de hoogstontwikkelde tweezaadlobbige families. Het areaal is kosmopolitisch; in bijna alle delen van de wereld zijn vertegenwoordigers van de familie te vinden. Het zwaartepunt van de soortenrijkdom ligt in het Middellandse-Zeegebied. Het merendeel van de soorten is heester- of kruidachtig.

Buitenbeentje

Hyssop is een buitenbeentje in de familie: zij is de enige soort van het geslacht *Hyssopus*. Zonder de Hyssop is een kruidentuin niet compleet. Zij is ook zeer decoratief in de siertuin. Van de planten is zelfs een prachtig bloeiend heggetje te maken; een kleurrijk alternatief van een buxusheggetje. Van oorsprong hoort zij thuis in het Middellandse-Zeegebied en Centraal-Azië en groeit daar op zonnige berghellingen, rotsachtige plaatsen en droge bermen.

Halfheester

Hyssop is een halfheester. De voor een deel liggende takken zijn aan het begin houtachtig en aan het eind kruidachtig. De plant wordt 30-45 cm hoog en is min of meer wintergroen. De bladen zijn lijn- of lancetvormig. Ze staan kruisgewijs twee aan twee tegenover elkaar aan vierkante stengels. Ze zijn onbehaard. Als ze door wrijving gekneusd worden, verspreiden ze een sterke geur die doet denken aan kamferspiritus. In de zomer toont de Hyssop zijn bloemenpracht. De originele kleur van de bloemkroon is donkerblauw. Er komen ook planten voor met roze of witte bloemen. De bloemen staan dicht op elkaar in de oksel van de bladeren in schijnkransen. Ze staan naar één zijde gekeerd en vormen doordat de kransen dicht op elkaar staan, schijnaren.

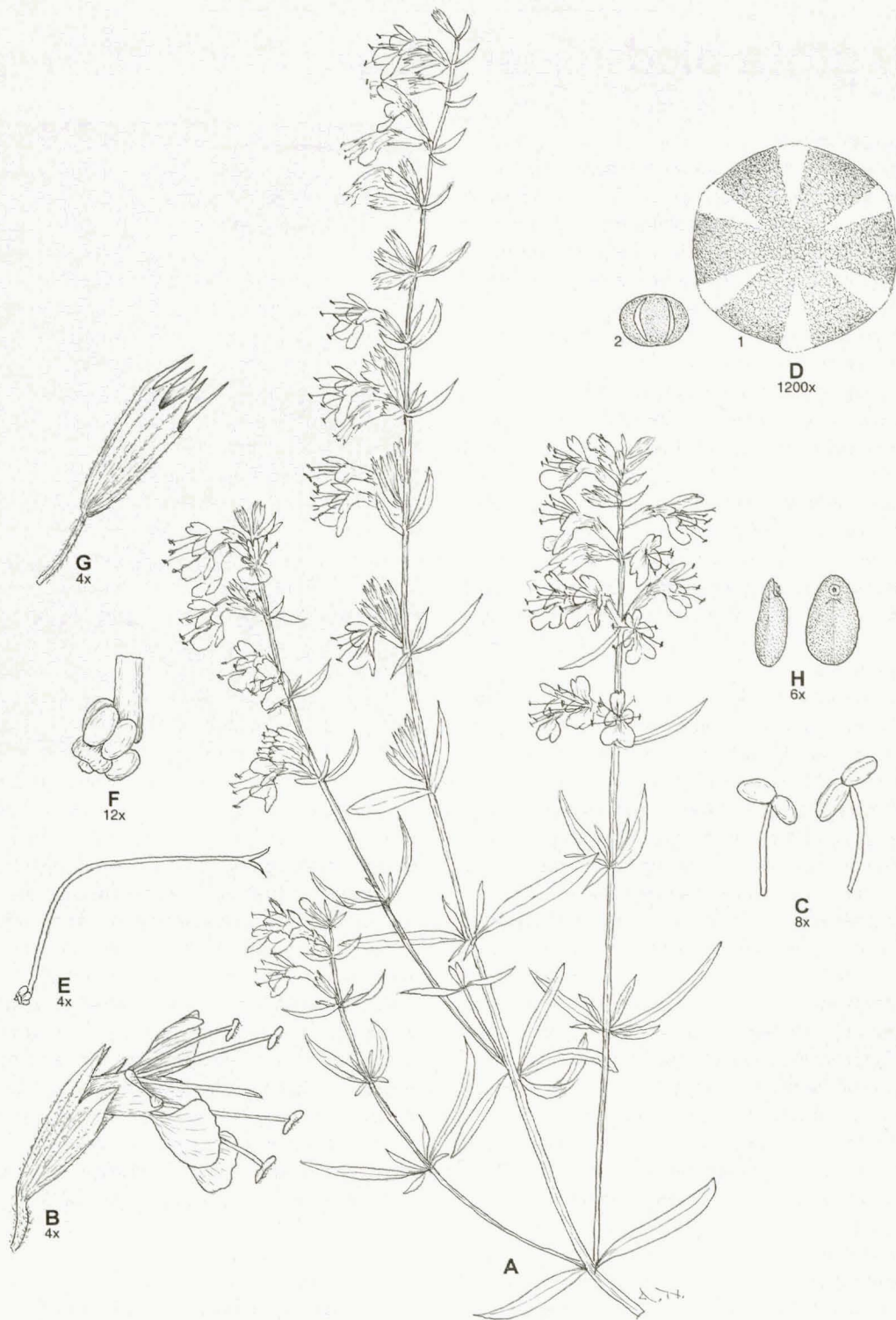
Daardoor vallen ze samen goed op voor bezoekende insecten.

Echte bijenbloemen

Deze bijenplant heeft echte bijenbloemen. Ze zijn tweezijdig symmetrisch, zijn stevig gebouwd en hebben een goede landingsplaats voor de bijen in de vorm van een uit drie lobben bestaande onderlip. Bovendien is de nectar, die onder in het buisvormig deel van de bloemkroon wordt afgescheiden, gemakkelijk bereikbaar. De bloem heeft vier meeldraden, twee lange en twee korte, die ver buiten de bloemopening uitsteken. Aan de ontwikkeling van verschillende bloemen in een tros is duidelijk te zien dat ze proterandrisch zijn. Als het stuifmeel vrijkomt, is de stamper nog niet volledig ontwikkeld en liggen de twee stempels nog tegen elkaar. Als de stempels uiteenwijken, staan ze op de hoogte van de helmknoppen maar de kans op zelfbestuiving is dan klein omdat het meeste stuifmeel dan al door bijen en andere insecten is verzameld of op een andere wijze is verwijderd. Het vruchtbeginsel bestaat uit vier los van elkaar staande delen; de stijl staat daartussen in. Onder het vruchtbeginsel ligt aan de voorkant het kussenvormig nectarium.

Vermeerdering

De vrucht is zoals bij de andere soorten van de familie een vierdelige splitvrucht. In elke vrucht komt een eivormig nootje tot ontwikkeling. Als een nootje met vocht in aanraking komt, vormt zich een slijm laag waardoor het zich gemakkelijk aan de grond hecht. De Hyssop laat zich heel gemakkelijk uit zaad vermeerderen. De zaden blijven 2 tot 3 jaar kiemkrachtig. Na twee of drie jaar komt een nieuwe plant in bloei. Vermeerdering kan ook plaatsvinden door het maken van zomerstekken.

Hyssop (*Hyssopus officinalis*)

A deel van in bloei staande plant; B bloem; C meeldraad; D stuifmeelkorrel (stephanocolpaat): 1 polair, 2 equatoriaal; E stamper; F vruchtbeginsel met nectarium; G vruchtkelk; H nootje.